

Sz.P.
Błażej Buńkowski
Starosta Moniecki

Szanowny Panie Starosto,

składam petycję w sprawie zwiększenia świadomości społecznej wśród mieszkańców Powiatu Monieckiego w zakresie transplantacji. Zwracam się z prośbą o zamieszczenie informacji na temat pobierania komórek, tkanek i narządów w celu ich przeszczepienia na stronie internetowej urzędu <https://monki.pl/> i/lub w innych lokalnych środkach masowego przekazu.

W załączniku przedkładam propozycję tekstu do publikacji. Proponuję udostępnić całość lub fragmenty artykułu pn. *Transplantologia – dar życia*, który został przygotowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia i jest dostępny w Serwisie Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia tj. <https://pacjent.gov.pl/aktualnosc/transplantologia-dar-zycia>. Chciałbym nadmienić, że jest możliwość nawiązania kontaktu z Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnym do Spraw Transplantacji „Poltransplant” i pozyskania papierowych materiałów informacyjnych.

Uzasadnienie

Mieszkańcy Powiatu Monieckiego powinni być świadomi tego, że według przepisów ustawy transplantacyjnej¹ każdy z nas po śmierci staje się potencjalnym dawcą narządów, dopóki sam za życia nie wyrazi sprzeciwu. Sprzeciw można wnieść na trzy sposoby poprzez: wpis w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów, złożenie własnoręcznie podpisanego oświadczenia lub ustną deklarację złożoną w obecności co najmniej dwóch świadków.

Jak wskazują wyniki sondażu społecznego z 2020 roku, zrealizowanego na zlecenie Ministerstwa Zdrowia przez firmę Kantar, tylko 27% badanych orientuje się, jakie przepisy dotyczące dawstwa narządów obowiązują w naszym kraju². Z kolei 75% dorosłych mieszkańców Polski nie rozmawiało ze swoimi bliskimi na temat ewentualnego pobrania narządów po śmierci³.

Miejscowi winni wiedzieć, że prawo nie daje uprawnień rodzinie do decydowania o pobieraniu bądź niepobieraniu cudzych komórek, tkanek i narządów w celu ich przeszczepienia innej osobie. Rozmowa personelu medycznego z osobami najbliższymi zmarłego ma na celu ustalenie stanowiska potencjalnego dawcy na temat pośmiertnego dawstwa narządów. Obecnie zdarza się, że członkowie rodziny zgłaszają sprzeciw na pobranie narządów, nie znając rzeczywistej woli bliskiego.

¹ Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz.U. 2023 poz. 1185)

² <https://zgodanazycie.pl/chec-ratowania-zycia-innych-osob-jest-najczestsza-motywacja-dla-popierania-donacji/> [dostęp 22.06.2023]

³ CBOS, *Postawy wobec transplantacji narządów*, Warszawa 2016, s. 4

Zadania z zakresu zdrowia publicznego wykonują również jednostki samorządu terytorialnego, realizujące zadania własne polegające na promocji lub ochronie zdrowia⁴. Ponadto powiat wykonuje zadania publiczne w zakresie między innymi edukacji publicznej oraz promocji i ochrony zdrowia⁵ oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej⁶.

Temat transplantacji może dotknąć każdego z nas w najmniej oczekiwanym momencie. My, jako społeczeństwo, nie chcemy rozmawiać na temat śmierci. Natomiast gdy już ta nadejdzie nieoczekiwanie, to wtedy jest już za późno na jakiegokolwiek dyskusje o czyjeś woli. To kwestie niezwykle trudne, ale jakże istotne. Musimy je podjąć tu i teraz, dlatego uprzejmie proszę o pozytywne rozpatrzenie niniejszej petycji.

Łączę wyrazy szacunku

Załącznik:

1. Propozycja tekstu do publikacji dostępnego w Serwisie MZ i NFZ: <https://pacjent.gov.pl/aktualnosc/transplantologia-dar-zycia> [dostęp 23.05.2023]

⁴ art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1608 ze zm.)

⁵ art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1526 ze zm.)

⁶ art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j. Dz.U. 2021 poz. 945)

Transplantologia – dar życia

Transplantacja narządów jest metodą leczenia ratującą życie i zdrowie pacjentów

Polska jest krajem o przeciętnym wskaźniku przeszczepiania narządów. Organizacją i kontrolą przeszczepów w Polsce zajmuje się Centrum Organizacyjno-Koordynacyjne ds. Transplantacji „Poltransplant”.

Zasada domniemanej zgody

Jeżeli osoba zmarła nie wyraziła za życia sprzeciwu – można po jej śmierci pobrać komórki, tkanki i narządy.

Jeśli członkowie rodziny poinformują personel medyczny, że w ich obecności dawca za życia wyraził sprzeciw i nie zgodził się na przeszczep jego narządów – nie można pobrać narządów i pomóc wielu chorym.

Jeden dawca ratuje kilka osób

Od jednego dawcy można przekazać kilka narządów:

- serce
- płuca
- wątrobę
- nerki
- trzustkę
- jelito cienkie.

Wola zostania dawcą

Mimo że nie trzeba deklarować zgody na transplantację po śmierci, wiele osób dodatkowo:

- rejestruje się w bazach dawców różnych organizacji pozarządowych,
- nosi bransoletki bądź karty dawcy, potwierdzające ich zgodę.

Zgłoszenie sprzeciwu

Jeśli nie chcesz, by Twoje narządy były przeszczepiane, masz kilka możliwości zgłoszenia sprzeciwu:

- zgłoś to w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów:
 - pobierz oświadczenie ze strony www.poltransplant.pl,
 - w formie pisemnej prześlij je na adres Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego ds. Transplantacji - Poltransplant,
- noś przy sobie własnoręcznie podpisane oświadczenie,
- oświadczyć swoją wolę ustnie w obecności dwóch świadków – świadkowie muszą pisemnie potwierdzić Twoją deklarację.

